

TREKLØVEREN BARNEHAGES ÅRSPLAN

Kvalitet skapes
gjennom
livsglede og
arbeidsglede

En god
barndom
og
et god
fellesskap

Forside s 1

Innholdsfortegnelse s 2

Innledning s 3

Danning s 5

Læring og kunnskap s 5-6

Medvirkning s 7-8

Dagens rytme s 8-9

Trekløveren barnehages tre hovedmål s 9-13

OMSORG s 10-11

LEK s 12

FELLESSKAP s 13

Årshjulet s 14-15

Kulturens plass og betydning s 14

Dramabarnehagen s 17-18

Utelivet i barnehagen s 18-19

De største barna i barnehagen s 20-21

Overgang barnehage - skole s 22

Personalet s 23-24

Foreldresamarbeid s 24-25

Dokumentasjon s 25-26

Notater s 27

Avsluttende ord s 28

Barnehagens adresse og telefonnummer:

Trekløveren barnehage
Ulefossveien
3710 Skien

Tlf.: 35 00 36 10 /11

INNLEDNING

VELKOMMEN TIL
å lese dette dokumentet
som forteller om
visjoner, verdier og sannheter
i Trekløveren barnehage.

Barnehagen er barnas
første offentlige arena.
I barnehagen er barn aktører.
De er på en arena der de
får påvirke egne
og andres liv.

"Barnehagen er en arena
der det ungene synes er morsomt
skal være med å prege livene deres"
(Maria Øksnes,
norsk høgskolelærer i pedagogikk,
2011).

Vi vil i denne planen
formidle en klar vektlegging
av menneskene i barnehagen og
av innholdet i barnehagen.

Årsplanen vil også være
en anerkjennelse av
at opplevelser erfares ulikt
og at livet er i stadig endring.

I Trekløveren barnehage har vi
en erkjennelse av at
noe av hverdagens erfaringer
også må handle om
det å takle utfordringer
og håndtere motgang.

En annen vektlegging
er at læreplansmål, individuelle mål,
mål for dager, uker, måneder og år,
alltid skal inkludere
å sette av tid til
det livet som skjer
mellom mennesker.

I de daglige rutineene skal
barnas rytme møte
de voksnes rytme.

Det skal være samspill mellom
små og store menneskers
tanker, uttalelser og handlinger.

VELKOMMEN TIL

å gå i denne barnehagen,
å være i det rosa huset,
å leke i den lille skogen,
å dramatisere på
det unike amfiet.

VELKOMMEN TIL

å møte mennesker
som blir dine venner,
som blir dine forbilder
og kanskje helter,
som blir dine læremestere,
som blir dine likestilte og
de du samspiller med.

VELKOMMEN

DANNING

Danning er et sentralt begrep
i barnehagens Rammeplan
og et grunnlag som
hele årsplanen hviler på.

Mennesket dannes på to måter.
Det dannes ved å tilpasse seg
og det dannes ved å bli selvstendig
tenkende og handlende.
I praksis handler det om
en kombinasjon av begge deler.

Danning er også dette;
"Danning omhandler menneskets
forhold til kunnskap,
hvordan mennesket tolker og forstår kunnskap"
(Kjetil Steinholt og Stephen Dobson,
henholdsvis norsk og australsk professor
i pedagogikk, 2011)

I Trekløveren barnehage er danning
knyttet til demokrati
og medborgerskap.

Demokrati er da forstått
som noe mer enn en styreform.
Demokrati er forstått
som det livet vi lever
i samhandling med andre.

For å utvikle dette
har barnehagen en kultur
for fellesskap, ansvar og tillit.

Spørsmål personalet
ofte må stille seg er:
Hva er et godt menneske?
Hvordan skapes rammer
for å utvikle gode mennesker?

LÆRING OG KUNNSKAP

"Barnehagen er ikke et læringsmarked,
men en kulturarena der det skapes læring
ved at noen er sammen om noe."
(Ingerid Straume, norsk
Høgskolelærer i pedagogikk,
2011)

Det er viktig å ha både et
intellektuelt og et demokratisk
perspektiv på læring og kunnskap!

"All kunnskaps opphav er menneskets undring."
(Aristoteles, gresk filosof, ca 330 f. Kr)

I Trekløveren barnehage
har vi en tro på
at barns naturlige
nysgjerrighet vil utvikles til
intellektuell nysgjerrighet
når forhold legges
til rette for det.

"Kunnskap er ikke bare kunnskap
om det praktiske,
om det som har vært,
om det som er skjedd eller
om det som omgir oss.
Å kunne ta kloke avgjørelser
innebærer også
å ha kunnskap om muligheter"
(Martha Nussbaum,
amerikansk filosof, 2010).

I Trekløveren barnehage skal vi
skape et miljø der barn og voksne sammen
kan utforske og oppdage mange
av livets muligheter.
Dette kaller vi læring!

En forutsetning for et slikt
læringssyn mener vi er
at ikke alle barn skal ha lært det samme
når de går ut av barnehageporten
for siste gang.

MEDVIRKNING

I Trekløveren barnehage forstås barns rett til medvirkning som et etisk og demokratisk prosjekt, hvor mennesker lytter til hverandre og respekterer hverandre i et felleskap.

Medvirkning handler om at barn skal få være aktive deltagere i forskjellige gruppefellesskap.

Kvalitet i dialogen mellom voksne og barn er et virkemiddel og en forutsetning som skaper rom for barns deltagelse og medvirkning.

Voksnes viktige oppgave i et demokratisk fellesskap:
Å gi rom til barnas stemmer!

Medvirkning handler om å oppfatte det mangfoldige som noe verdifullt.

Dersom barn yter motstand, er også det en form for medvirkning som må respekteres og lyttes til.

"Det demokratiske mennesket eksisterer bare i handlingen."

(Gert Biesta,
nederlandsk pedagogikk professor,
2009)

Målet er at demokratiske samværsmåter skal råde i barnehagen. En demokratisk samværsmåte krever kunnskap og tillitt ikke kunnskap og kontroll.

En demokratisk samværsmåte
kan føre til kaos,
frustrerende situasjoner,
episoder der tillitt blir brutt.
Men i en hverdag der
små og store sammen skal medvirke,
er det noe vi må leve med.

DAGENS RYTME

I Trekløveren barnehage er vi
opptatt av at det skal være
en god rytme mellom
hverdagens rutiner
og barnas og de voksnes deltagelse.

En av barnehagens sannheter skal være
at vi alltid er åpne for nye erfaringer og
at ingen opplevelser er helt like.

Målet er at vi møter hverandre -
store og små mennesker i barnehagen -
med en innstilling til at
"slik kan det også gjøres"
eller "sånn kan det også være".

Derfor skal "dagens rytme" skapes
i hverdagens daglige møter.

Noen fellestrekk er det likevel ved dagens rytme:

Åpningstid 06.45.
Mulighet for å spise
medbrakt frokost.
"Uten mat og drikke
duger helt en ikke".

Etter frokosten leker vi
sammen og hver for oss,
og hvor hen det passer.
Men hysj, ikke så høye stemmer
det er ennå tidlig morgen.

Kanskje kan vi leke på
de små rommene,
kanskje kan vi gå ut?
For man må ikke absolutt
være inne i dagsrytmen,
må man vel ?

Fra klokka 09.30. til klokka 11.15.
er det ofte at avdelingene eller
hele barnehagen har perioder
med felles aktiviteter.

Det felles måltidet gjennomføres i tidsrommet
fra ca klokka 10.30 (1-2 åringene)
og ca klokka 11.15. (3-6 åringene)
til ca klokka 12.00.

Måltidet skal preges av sunt kosthold og fellesskap

Fra ca klokka 12.00. sover de minste.

Vi andre går ut og leker.
Ca klokka 14.00 spiser vi "to-mat".
Barnehagen stenger klokka 17.00.

TREKLØVEREN BÅRNEHAGES TRE HOVEDMÅL

De tre målne
er like viktige for at
Trekløveren barnehage
skal være en god barnehage for
barn, foreldre, personal
og andre den ved
en eller annen
anledning berører.

**TREKLØVEREN BÅRNEHÅGE SKAL VÆRE
ET STED DER MÅN GIR OG FÅR OMSORG.**

Hver dag i Trekløveren barnehage
skal barna gi eller få omsorg.
Alle avdelinger skal jobbe
mot dette målet, men tilpasset
hvert barns utviklingstrinn.

"Forskning relatert til barn
på et og to år
synliggjør at også de
er svært kompetente i
å vise omsorg for hverandre"
(Gunvor Løkken, norsk
professor i pedagogikk, 2004).

Rammeplanen sier;
"Omsorg i barnehagen
handler både om relasjonen
mellom personalet og barna
og om barnas omsorg
for hverandre."
(Kunnskapsdepartementet, 2011)

En sannhet i Trekløveren barnehage er
at vi skal ha tillit til
og legge til rette for
at barn får ansvar.
Å få ansvar er en forutsetning
for å kunne bidra
i omsorgsfellesskapet.
Dette ansvaret skal også handle om
å ta vare på naturen og miljøet.

"Omsorg i betydningen av
å bry seg om
innebærer å bruke
og å gi av seg selv"
(Arne Johan Vetlesen,
norsk filosof, 2001).

Omsorg er å knytte bånd.
Det skal være en sannhet
i Trekløveren barnehage
at våre liv er viklet inn i hverandre
og at vi er avhengige av
hverandres omtanke og omsorg.

Omsorg kan praktiseres
i alle tema og emner.
Omsorg skal være
en del av barnehagens daglige liv
og inngå så vel til fest
som til hverdag.

TREKLØVEREN BARNEHAGE SKAL
GI BARN GODE MULIGHETER TIL Å UTFOLDE SEG I LEK.

"Alle mennesker, ikke bare barn,
trenger å leke.
Lek og lekfullhet stimulerer ikke bare fantasi
og tilpasningsevne,
men også hjernens evne
til å lage og fornye forbindelser
mellom ulike deler av hjernen"
(Vidar Aspeli, norsk førskolelærer og forfatter
- Margareta Øhman, svensk psykolog, 2000).

Leken skal ha en stor plass
i barnas hverdag i Trekløveren barnehage,
og både barn og voksne skal delta.

Leken ses som så verdifull
at den ikke behøver å rettferdiggjøres
med nytteaspekter.

I leken blir år betydningsløse.
Små og stores erfaringer
er like mye verdt.

Vi vil også at dette
skal være en sannhet;
"Alle barn har rett til å by
andre barn inn i sin lek,
med de har også rett
til å si nei."
(Margareta Øhman, svensk psykolog 2013))

"Herregud,
en kan da ikke gjøre
noe bedre enn leke
i denne velsignede verden"
(Henrik Ibsen, fra Lille Eyolf).

Man kan si det så sterkt som dette:
Respekt for barnet krever
lekende voksne.

TREKLØVEREN BARNEHAGE SKAL OPPLEVES SOM ET
FELLESSKAP OG EN MØTEPLASS PÅ TVERS AV AVDELINGENE.

Trekløveren barnehage
har aktiviteter og opplevelser
der alle avdelingene samarbeider
både under planleggingen,
gjennomføringen
og evalueringen.

Trekløveren barnehage
har et felles midtrom
omkranset av dører
inn mot alle de tre avdelingene.
Disse dørene er åpne det meste av dagen.
Midtrommet skal være barnehagens
hjerte og puls.

Personalet i barnehagen er et team
Det at vi kan forskjellige ting
og er gode på forskjellige områder,
skal utnyttes til beste
for hele barnehagen
og alle barna der.

De voksne i barnehagen
har et ansvar for
alle barna i barnehagen.

"Lykkelig er det barn som
ikke blir sett på bare en måte."
(Ukjent)

ÅRETS GANG I TREKL

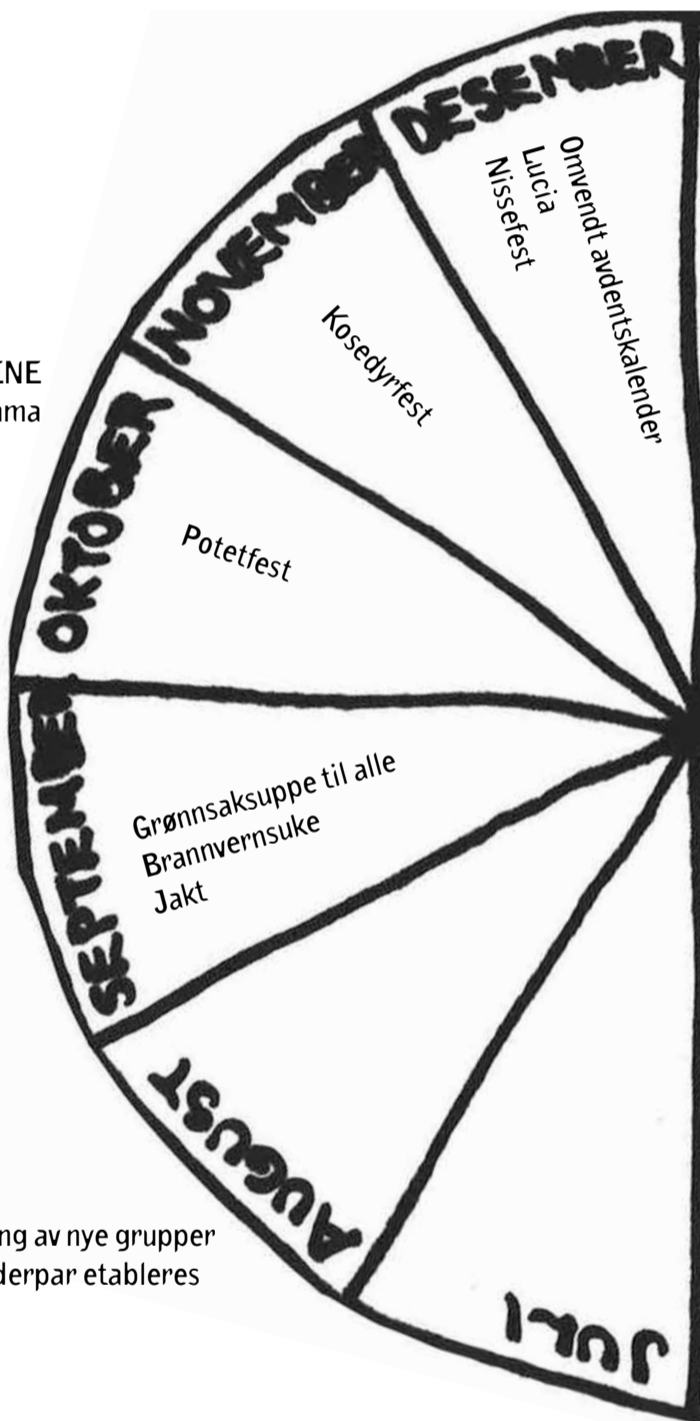

PROSJEKT I ALDERSGRUPPER
Alltid relatert til drama

PROSJEKT PÅ AVDELINGENE
Alltid relatert til drama

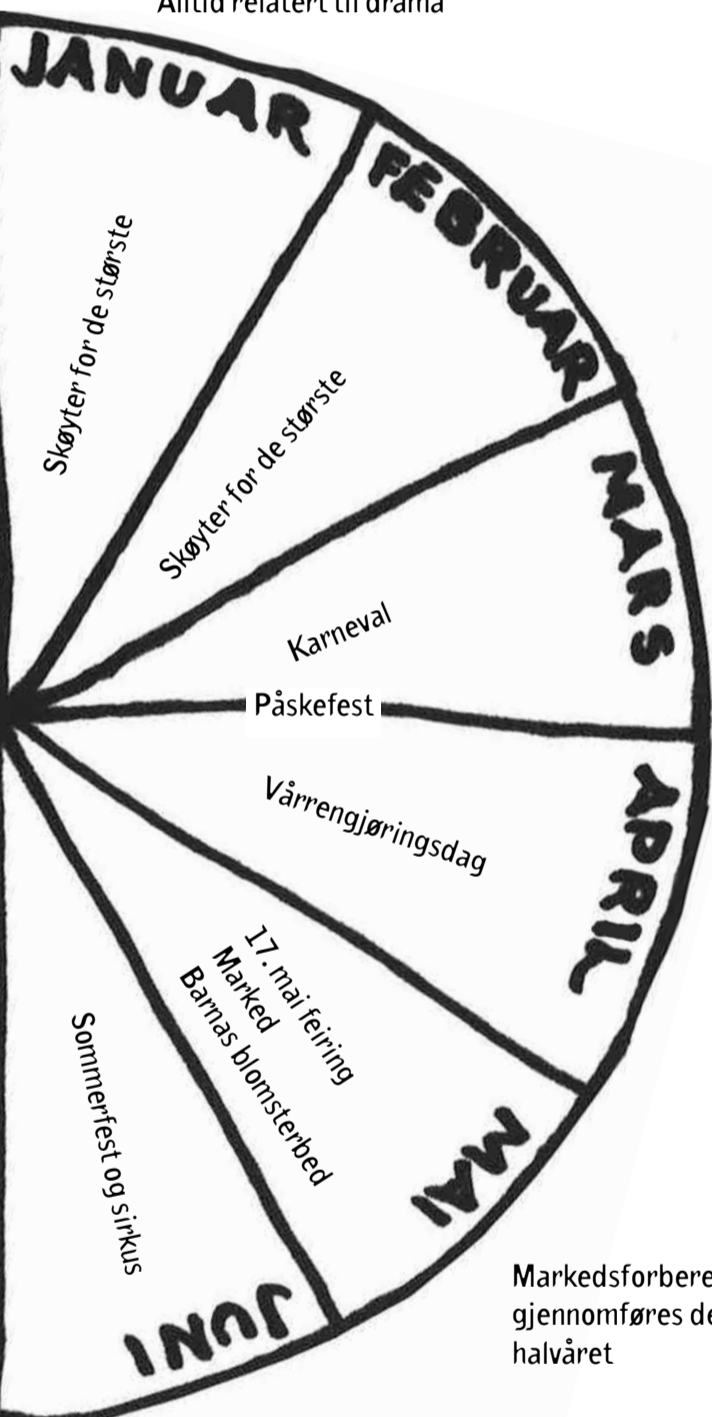

Etablering av nye grupper
Nye fadderpar etableres

ØVEREN BARNEHAGE

PROSJEKT PÅ AVDELINGENE
Alltid relatert til drama

PROSJEKT I ALDERS-
GRUPPER
Alltid relatert til drama

Markedsforberedelser
gjennomføres dette
halvåret

KULTURENS PLASS OG BETYDNING

"Barnehagen er en svært viktig kulturarena hvor barn og voksne i felleskap og ut fra sine ulike forutsetninger kan utforske begreper som danner grunnlag for hvordan vi forstår verden" (Kunnskapsdepartementet, 2013).

Hva er kultur ?

Det er våre
atferdsmønstre og kunnskaper,
våre verdier, uttryksmåter og holdninger,
det er våre felles erfaringer.
Det er de faste tradisjonene,
det er våre prioriteringer og valg.

MARKED
FADDERE
POTETDAG
HENRIK IBSEN
BRANNVERNDAG
VÅRRENGJØRINGS DAG
FELLES SMØREMÅLTID
ASTRID LINDGREN
KJØKKENHJELP
ALF PRØYSEN
ROMANIA
SIRKUS
JAKT

Alle voksne og alle barn
skal oppleve en forpliktelse
overfor å opprettholde
og å videreføre barnehagens
kulturelle plattform.

Som deltagende i barnehagens kulturelle liv skal man være engasjert og kunnskapsrik, reflektert og lyttende.

Det skal være mennesker i barnehagen som har noe på hjertet - og det skal få komme frem.

De skal være
TALENDE
MÅLENDE
SYNGENDE
GJØGLENDE
OPPDAGENDE
OPPDAGENDE
FORTELLENDE
MUSISERENDE

Et lite glimt inn i det felles smøremåltidet:
Måltidet er fellesskap og ritualer.
Det læres skikk og bruk,
Det fortelles historier,
Maten smaker fortreffelig og er sunn for kropp og sjel.

"Både i Det gamle og Det nye testamentet er bordfellesskapet hellig.
Da kan vi ikke la barnehagebarna sitte med matpakker."
(Jacob Jervel, norsk biskop, 2000)

I den forbindelse:
Det skal i Trekløveren barnehage være lov til å kose seg litt ekstra når man har bursdag!

DRAMABARNEHAGEN !

Det er de sannheter en institusjon har definert, som setter grenser for og former dens måte å tenke og handle på .

Det skal være en sannhet i Trekløveren barnehage at vi er en dramabarnehage !

I Trekløveren barnehage skal små teaterforestillinger være hverdagslige hendelser.

Uventede personer kan ofte komme på besøk.

Alle kan gå inn i roller eller finne på spennende historier - hvis den rette motivasjon er til stede.

"De som våger å møte det ukjente har mest forutsetning for kreativ utvikling"
(Charles Darwin, britisk naturforsker, ca 1860).

Drama medfører:

LEK
GLEDE
FANTASI
UNDRING
MESTRING
SAMARBEID
FELLESSKAP
UTHOLDENHET
NYSGJERRIGHET
KONSENTRASJON

Trekløveren barnehage skal være et sted der "dikt og forbannet løgn" flourerer og der vi dyrker "på liksom" på ordentlig!

UTELIVET I BARNEHAGEN

I Trekløveren barnehage er barn og voksne mye ute.

"Barns behov for et godt og variert utemiljø som innbyr til allsidig bruk av kropp og krefter året rundt bør ivaretas"
(Barne - og familie departementet, 2005).

Barnehagens uterom er mye større enn innerommet.

Barnehagens uterom gir stor mulighet for bevegelse.

"Bevegelse gir grunnleggende mening til våre liv i verden."
(Merleau - Ponty, fransk filosof, 1962).

To gutter - snart seks år - forteller hva man kan gjøre ute som man ikke kan gjøre inne:

LØPE
KRIGE
SYKLE
KLATRE
ROPE OG HYLE
SPARKE FOTBALL
LEKE MED VANN OG SNØ

"Ute får kroppen luft og masse energi,"
avslutter den ene av dem med.

I Trekløveren barnehage er vi ute
og leker hver eneste dag.
Minst en dag i uka er det turdag.
Da er vi ofte på en spesiell leirplass.

I Trekløveren barnehage er
det en sannhet
at det å være i bevegelse
er en fundamental del av
det å være menneske.
Mennesket er skapt til bevegelse.

"Barn må få oppleve øyeblikk
hvor deres kompetanse
og deres mot settes på prøve
Barn må få oppleve at
de gjennom utfordringer
og nye erfaringer
utvikler seg som
mennesker og personer"
(Gunnar Breivik,
norsk professor i samfunnsvitenskap, 2001).

DE STØRSTE BARNA I BARNEHAGEN

Å være størst i barnehagen
skal være spesielt.
Det skal gi ansvar,
plikter og status.
Det skal gi visse rettigheter.
Det skal medføre
spenning og forventning.

ANSVAR OG PLIKTER
Å være modell og et forbilde.
Å være den som
kan regler og rutinebest.
Å få utføre
spesielle oppgaver.
Å få samarbeide
med personalet om oppgaver
som er viktige for fellesskapet.

STATUS

Man er størst!
Man har lang
barnehageerfaring.
Man skal snart
begynne på skolen.

RETTIGHETER

Man kan få dispensasjon
fra regler og grenser
fordi man er størst.
For eksempel:
-gå uten regnbukse på
"litt våte" dager
-gå fra matbordet
uten å bli "ropt opp"
-være "alene" ute.

Men husk at
de største barna i barnehagen
er fem eller seks år
når de slutter.
De skal ikke ha opplevd "alt"

SPENNING OG FORVENTNING

En del av det å være størst i
Trekloveren barnehage er det
å være klubb - barn.
Klubb har vi minst
en dag i uka gjennom
hele det siste året
i barnehagen.

Hva kan klubben
gi barna erfaringer med?

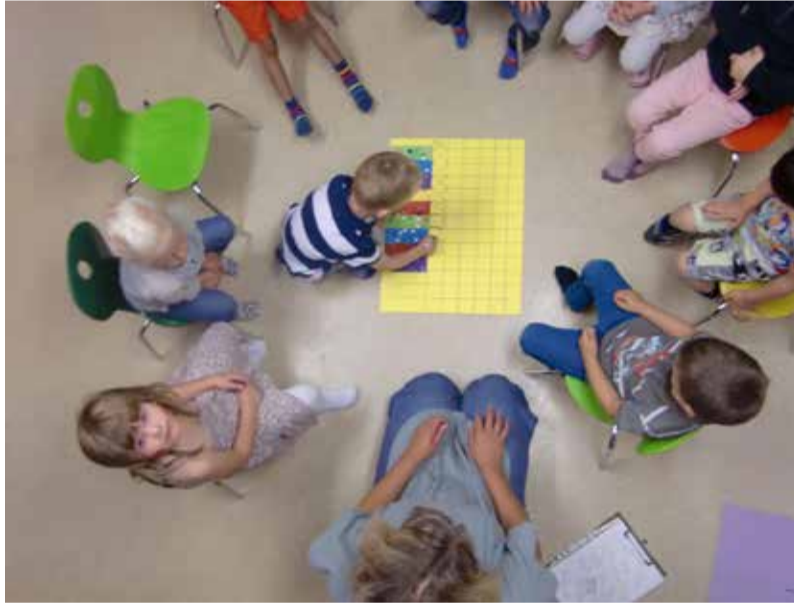
TO TOPPER
TRE BORGER
FIRE GRAVRØYSER
MANGE BRYNESTEINER
POTETEATER
JULETEATER
SELVLAGET TEATER
Å LAGE EGEN LEKSEBOK
Å VÆRE MYE PÅ SKØYTEBANEN
BARNEHAGEN NATTESTID
MØTER MED HENRIK IBSEN

OVERGANG BARNEHAGE SKOLE

Gutten som fyller tre år og akkurat har begynt på "stor" avdeling.
En voksen spør han: "Hva skal du bli når du blir stor?"
Gutten svarer: "Klubb - barn"

Fortellingen illustrerer barnehagens egenverdi.
For gutten er det en evighet til han blir stor.
Det "storeste" han vet om er at de største barna i barnehagen blir klubb - barn og det har han også lyst til å bli.

I Trekløveren barnehage vil det siste året før skolestart inneholde noen elementer som vil forberede dem til skolehverdagen.

Lyst til å lære
Evne til å innordne seg
Evne til å inkludere andre
Ha noe på hjertet som man vil dele med andre
Lytte til beskjeder og utføre dem
Tørre å vise hvem man er.

PERSONALET

Årsplanen har så langt vist
hvilke visjoner og sannheter
barnehagens arbeid bygger på.

Dette utgangspunktet
gir mulighet for
mange måter
å være et menneske på -
mange måter å være
personal i barnehage på.

Trekløveren barnehage skal ha et personale med
engasjement for hvert enkelt barn og
for hver enkel situasjon.

Trekløveren barnehage skal ha et personale som
er bevisst sitt ansvar for at hverdagslivet i
barnehagen blir godt.

Trekløveren barnehage skal ha et personale som
prioriterer nærvær til barna og
til barnas opplevelser.

"Uten tvil er jeg ikke klok"
(Tage Danielson, svensk kulturpersonlighet,
blant annet regissør av "Ronja Røverdatter",
ca 1975).

Hva gir vi oppmerksomhet?
Hvordan forstår vi det vi opplever?
Hva gjør vi når vi erfarer motsetningsfylte forhold?

Personalet skal kontinuerlig utvikle kompetanse ut fra teoretisk kunnskap, i samspill med hverandre og i samsvar med barnehagens satsningsområder.

Personalet skal ha en kontinuerlig dialog om barnehagens innhold og samværsformer. Alle skal delta i slike dialoger.

Personalets rolle som modell og forbilde for barna skal være tydelig og vi skal gi hverandre tilbakemelding på dette.

"Vår væremåte er vår arbeidsmåte."
(Ukjent)

Hva gjør vi for å utvikle personalet?

PLANLEGGINGSMØTER
EVALUERINGSMØTER
REFLEKSJONSMØTER
TRIVSELSMØTER
LÆRINGSØKTER
SAMTALER
VEILEDNINGER

FORELDRESAMARBEID

Rammeplanen sier
"Det er foreldrene som har
ansvaret for
barns oppdragelse og danning."

Barnehagen skal være
et kompletterende miljø til
hjemmet og vise respekt
for ulike familieformer.

Så langt i Årsplanen har
både innhold og verdier
blitt presentert.

I Trekløveren barnehage
ser vi det som betydningsfullt
dersom foreldrene bidrar
med forslag til innholdet i barnehagen.

Like viktig er det at foreldrene
er deltagende i og
har forståelse for
barnehagens verdigrunnlag.

Foreldrene er vanligvis ikke en del av barnehagens hverdag, men de har kunnskap om og er interessert i hvilke verdier og hvilket innhold den består av.

Viktige virkemidler i samarbeidet er:

Den daglige kontakten

Følge opp skriftlig og muntlig informasjon

Felles tradisjoner der også foreldrene deltar

Samtaler og møter der barnas oppdragelse

og danning er i fokus

"I den praktiske hverdagen kan

foreldre og barnehage,

dersom det er

enighet om hvilke verdier

som skal stå i fokus i barns

oppdragelse og danning,

oppnå en synergieffekt.

Det betyr at i

dette samarbeidet

vil den samlede effekten

være større

enn summen av

innsatsen fra familien

og barnehagen hver for seg"

(Per Schultz Jørgensen,

dansk professor i sosialpsykologi, 2014).

DOKUMENTASJON

"Viten om personalets arbeid og barns virksomhet i barnehagen er viktig som grunnlag for barnehagens utvikling" (Kunnskapsdepartementet, 2011)

Dokumentasjon skal føre til reflekterende prosesser og en bedre praksis.

Pedagogisk dokumentasjon skal være en kontinuerlig prosess.

Målet med dokumentasjon er ikke å vise en sann virkelighet eller en sann historie. Dokumentasjonen blir ikke vurdert opp mot et standardmål for kvalitet.

Dokumentasjon skal få frem voksne og barns egne meninger. Dokumentasjonen skal være et middel der forskjellige perspektiv kan settes opp mot hverandre og så vurderes.

Trekløveren barnehages metoder for dokumentasjon:
SAMTALER
INTERVJUER
OBSERVASJON
PRAKSISFORTELLINGER
SPØRREUNDERSØKELSER
FOTOGRAFIER
TEGNINGER
DAGBØKER

Dokumentasjon er et middel som forutsetter refleksjon og dialog om det som er dokumentert for at det skal skje endring i praksis.

NOEN AVSLUTTENDE ORD TIL ETTERTANKE:

"SKAL MAN LYKKES
I Å FØRE ET MENNESKE
ET BESTEMT STED HEN,
MÅ VI FØRST OG FREMST
FINNE HAN DER
HVOR HAN ER
OG BEGYNNE DER.
DET ER SANHETEN
I ALL HJELPEKUNST."
(Søren Kirkegaard,
dansk filosof og psykolog,
ca 1840)

Planen er laget med bakgrunn i
Lov om barnehager og
Rammeplan for barnehagen